

ЦЕНА:

За Прву Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франана у злату, на по године 10 франана у злату.

Преплата се прима само у год. и полугодишњим роковима.

Поједини број 20 хелера.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Преплата се шаље поштом упутним, само и посредно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетинье, а комо је наручије, г. Перу Рамада новићу, К. Ц. агенту у Котор.

Допиен се шаљу Уредништву. Рубрици се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

Власник: Државна Штампарија

Издази суботом

Главни уредник: Милош Живковић

Записници сједница Нар. Скупштине

ЗАПИСНИК

од 6. новембра 1906.

III Редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине.

На дневном је реду продужење претреса нацрта адресе у начелу.

Сједница је отворена у 9 сати прије подне.

Од Књажевске Владе није присутан ни један од г. г. министара.

Председник: отвара VII. редовни састанак, позивајући г. г. посланике, да изволе саслушати записник VI-те сједнице.

Секретар: чита записник.

По прочитању записника председник пита, има ли кошта примјетити.

Серд. Р. Пламенац каже, да у записнику није унесено, да је он почео свој говор са тиме: „да прошла влада није знала, колико се дугује некој страни банци, као ни то, колико је та влада требала отплаћивати банци главнице и добити“.

Секретар Павићевић каже, да је у записнику унио главније податке његовог говора, а да појединости говора није могуће износити, пошто то детаљно биљеже стенографи, — и на тај начин не усваја примједбу сердара Р. Пламенца.

Нико Татар каже, да је он два пут говорио у два различита правца: „да се влади не исказе неповјерење и да се влада не ћера, док даде одговор за свој рад, и да се прије без приговора преко оног неуставног времена“ па каже, да није тако у записнику унесено.

Потпредседник пита, прима ли секретар исправку.

Секр. Павићевић изјављује, да исправку не прима, јер у записнику стоји баш оно што Татар и сад каже, а тијем прије не прима, пошто је Татар лет пута тражио ријеч и говорио, те не сматра за дужност износити све оно што би Татар желио, пошто све то само стенографи биљеже.

Н. Татар каже, да се ту види тенденција.

Секретар Павићевић каже, да је тенденција од стране Татара.

Председник каже, како се може тражити, да се све ухвати код онако бурних говора, као што су били јуче.

Сп. Пилетић предлаже, да се унесе у записник, да је Татар два пут говорио.

Н. Татар каже: више је беспослице све записао.

Секретар Павићевић примјећује Татара, да не смије казати да су беспослице што се овдје говори.

Нико Татар каже, да је то рекао само за Пилетића.

Ристо Поповић тражи, да се чује још једанпут, што је Татар говорио.

Секретар Павићевић чита како је говор Татара у записнику унесен, што Скупштина усваја.

Поп Вуко Чејовић примјећује да његов говор није унесен у записник.

Секретар Павићевић извињава се, да је тај говор у хитању изоставио, и позива попа Вука, да изволи доћи послје сједнице и да ће му се кратки садржај говора унијети у записник.

Поп Вуко изјављује, да му није криво, кад ће се то додати.

Др. Марушић каже, да је имао исти смјер за тражење рачуна само деликатно и уљудно.

Секретар Павићевић примјећује дру Марушићу, да и он узима много учешћа у говору, те да му не може изаћи у записнику цио говор.

Ј. Тошковић изјављује, да и њему није у записнику унесено о адресама и о ријечи „пустош“, као што је он говорио.

Секр. Павићевић каже, да је у записнику изнесено оно, што је у главном хтио рећи, па чита поново његов говор, за који се и Скупштина изразила, да је доста унесено.

Саво Вулетић тврди, да је апсолутно немогуће секретару схватити онакве брзе говоре, — па наставља, да је он истакао анкету за старе рачуне, а не Пилетић.

Спасоје Пилетић одобрава, да се предлогу Вулетића дода анкета, а тврди, да је он предложио комисију, наводећи, да је то исто, што и анкета.

Секретар Павићевић усваја ту примједбу и изјављује, да ће је у записнику исправити.

Ј. Љепава изјављује, да му у записнику није споменуто, да му је одузета могућност, да исказе како мисли.

Ј. Љепава одговара: ви сте мене наћеривали, да мислим, како ви хоћете.

Потпредседник оглашује, да је записник прошлог састанка примљен, па позива Скупштину, да изволи саслушати предлог Ј. Пламенца.

Секр. Павићевић чита предлог Ј. Пламенца односно уређења института и др. просвјетних завода.

Њ. В. Митрополит изјављује, да би одговорио у колико се тиче богословије.

Потпредседник каже, да није о томе сада вријеме, па позива Скупштину, да изволи саслушати приједлог Сава Вулетића с друговима.

Секр. Павићевић чита тај предлог односно мухаџеримских земаља у Зети.

Потпредседник саопштава Скупштини, да ће ова два предлога бити упућена одсједима, па се обраћа Скупштини, да изволи саслушати молбу Пресвијетлог г. Арцибискупа Милиновића.

Секретар Павићевић чита молбу Пресв. Арц. Милиновића за одсуство, које му Скупштина усваја.

Потпредседник моли Скупштину да изволи саслушати једно писмо Министра Председника, г. Лазара Мијушковића.

Секретар Павићевић чита писмо Председника Министарства, у којему јавља да је влада поднјела оставку, коју је благоволио уважити Њ. Краљ. Височанство Господар, што су Скупштина и слушаоци попатрили са: Живио Господар!

Потпредседник прекида сједницу и даје 10 минута одмора.

Послије 10 минута наставља се сједница:

Поп Вуко Чејовић у подужем говору износи наше данашње прилике, па предлаже, да би добро било, да се позову образовани синови црногорски, који се налазе у другим државама, а који су сада потребни.

Потпредседник извјештава Скупштину, да је Председништво позвало у Двор, те закључује сједницу на 10¹/₂ сати прије а идућу заказује у 3 сата послје подне.

Председник Народне Скупштине, В. Шако Петровић.
Секретари, Љуб. Бакић, Милија Павићевић.

ЗАПИСНИК

од 11. новембра 1906.

VIII. редовни састанак Народне Скупштине.

На дневном је реду бирање потпредседника Народне Скупштине.

Почетак у 3 часа послје подне.

За министарским столом нема министара.

Председник отвара VIII. редовну сједницу и позива Скупштину, да саслуша записник VII. сједнице. Секретар Павићевић чита записник.

Председник пита, има ли кошта примјетити на прочитани записник.

Сп. Пилетић каже, да није потребно читати записник и не сматра овај сазив за сједницу, него за конвенат, док за столом види владу.

Митар Вукчевић је мишљења, да би требало прво чути указ Књаза Господара с којим се именује нова влада, која треба да се представи Скупштини, па да се бира потпредседник и испуни законска форма.

Председник се саглашава са предговорницима, али каже, да је нужна била ова сједница због бирања потпредседника, како се не би рад нагомилвао, па оставља на вољу, да се што сврши, или да се сједница одложи.

Ј. Тошковић каже, да још није познато упражњење потпредседника Народне Скупштине.

Сп. Пилетић предлаже, да се сједница одложи, па да се влада сјутра представи и избере потпредседник.

Ј. Пламенац предлаже, да се председнику стави примједба, али да се рад не напушта, но да се потпредседник избере.

С. Вулетић каже, да ми не можемо радити, док се влада не представи, говорећи, да долге нијесмо ни Скупштина.

Ј. Бакић одговара, да смо ми Скупштина, од дана, кад су сједнице отворене Пријестоном Бесједом.

Нико Татар вели, пошто је председник био присутан заклетви Влади те он може казати је ли влада конституисана, па ако је, да би се могао бирати потпредседник.

Сп. Пилетић каже, да заклетву на устав полагају министри пред Господаром.

Марко Петровић каже, пошто одбори имају много посла, не губи се тим ништа, ако се сједница одложи.

Председник закључује сједницу на 3¹/₂ часа по подне а идућу заказује сјутра, т. ј. 12. у 9 часова прије подне и предлаже дневни ред.

1.) Читање указа о постављању нове Владе. и

2.) Бирање потпредседника Народне Скупштине.

Председник Народне Скупштине: В. Шако Петровић.
Секретари: Љуб. Бакић, Милија Павићевић.

ЗАПИСНИК

од 12. новембра 1906.

IX редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине.

На дневном је реду: Читање указа Њ. Краљ. Височанства Књаза Господара, којим се уважује оставка кабинета Лазара Мијушковића, а поставља се кабинет Марка Радуловића, и бирање потпредседника Народне Скупштине.

Почетак у 9 сати прије подне.

За министарским столом сви г. г. министри.

Председник отвара IX. редовну сједницу и позива Скупштину да саслуша записник VIII. сједнице.

Секретар Павићевић чита записник VIII. сједнице.

Председник пита, има ли што ко примјетити на прочитани записник, на које питање нико се не пријављује, те се записник прима без примједба.

Председник позива г. г. посланике, да изволе саслушати неке писмене и телеграфске молбе и жалбе:

1) Филипа Пејовића, бившег поштанско-телеграфског чиновника, који се жали против рјешења Књ. Вел. Суда односно његове парнице са Пером Поповићем, бив. главним државним благајником због проневере 3010 кр. државног новца;

2) Милоша Меденице из Колашина против Обл. Управе због неког ухваћеног дувана и халина;

3. Тошка Томовића с друштвом — водницима — из Матешева, који кажу, да их је поручник Вуле Томовић наговарао, да на зборном мјесту одвраћају војнике од рада на вучењу горе, и ако ће им речени оф. Вуле пријетити казном и затвором кад не би радили; даље кажу, да их је оф. Вуле изневрио, кад је дошла војна комисија и побјегао у иностранство, а њих да је та комисија праве затворила у Колашину;

4) Коста Митића Србијанца, који се жали на одуговлачење суда за неку парницу;

5) Пера Л. Тунгуза из Никшића, који се жали да му је одузета помоћ, која му је била доживотно намијењена, као осталим главарима из херцеговачког устанка;

6) Станка Чобелића с друштвом из Колашина, који се жале, да су се спремили у иностранство на зараду, те моле за пасоше, које очекују већ 4 дана;

7) Илије Цицила из Никшића, који се жали, да је командант бригаде, Јоко Хаџић, тирански поступао са неким десетарима и водницима, из чијих су подручја неки војници пошли у Америку;

8) учитеља Гломазића с друштвом из Горанског, који се жале на недошљедност капетана Топаловића, пристрасност члана Обл. Суда Јокана Ивановића и одуговлачење по том предмету Министарства Правде и Унутрашњих Дјела.

Председник изјављује, да ће се прочитане молбе и жалбе упутити дотичном одбору, па позива посланике, да изволе саслушати једну депешу од Народне Скупштине из Биограда.

Секретар Павићевић чита депешу Српске Народне Скупштине, по којој се захваљује Црногорској Народној Скупштини на њена извјешћа и поздрав и честита започети парламентарни рад, братске јој Књажевине, желећи јој благодатан напредак и овјенчан успјех заједничких народних изборника.

По прочитању ове депеше чују се бурни гласови из Скупштине: Живјели!

Председник позива Скупштину, да изволи саслушати неке интерпелације и питања.

Секретар Павићевић чита интерпелације, и то:

1) Митра Вукчевића, народног посланика, на Министра Унутрашњих Дјела, по којој каже, да је управа Монопола дувана противу чл. 14. закона о Монополу забранила гајење дувана у капетанијама: Љешанској, Команско-загарачкој, Панковићској и Петрушинској, т. ј. у мјестима непосредне близине надзорног средишта;

2) Сима Шобајића на Министра Иностранних Дјела, по којој каже, да је подузимачу контраата запаљивих артикала у Никшићу, Симату Гарчевићу, скадарска финансиа секвестирала 34 кола робе у својој довани за читав мјесец дана са чега се учинила власнику штета од кр. 975. за коју се жалио Мин. Ин. Дјела али без усјеха.

3. Сима Шобајића на Министра Финансија, у којој каже, да трговци и уопште народ страда без соли у доба године, када је иста најпотребнија.

Даље се чита предлог посланика, г. Саве Драговића, упућен на Министра Унутрашњих Дјела, због тога, што је капетан Горњо-морачки својеволјно премјестио канцеларију капетанску из поља Драговића код своје куће.

Дотични г. г. Министри изјаснили су се да ће на интерпелације одредити рок за одговор у року од 5 дана.

Послије питања г. Саве Драговића, читају се предлози Народне Скупштине, и то:

1) Јанка Тошковића, Саве Драговића и Николе Јовановића, по којему уз доволна објашњења предлажу, да се становништву колашинском подијели неки комун већег простора, који служи као испаша и гора у околини Колашина; и

2) Спасоја Радуловића, народног посланика, који такође уз доволне разлоге предлаже, да се у свакој области постави по један способнији чиновник — шаврлант, а не да их има, као до сада, у једној области четири, што је на штету због сувишних дијурна; такође у снме предлогу износи, да би добро било поставити један контролни одбор за преглед настојника.

Председник извјештава Скупштину, да се прелазе на дневни ред, т. ј. читању указа, којим Њ. Кр. В. Књаз Господар усваја оставку бивине, а поставља нову владу.

Секретар Павићевић чита указ, који је Скупштина стојећи саслушала и поздравила са: живио Господар! живјели нови министри!

По прочитању указа, Председник Министарског Савјета, Министар Иностранних Дјела г. Марко Радуловић у име владе изјавио је, да ће све силе уложити да оправда повјерење круне и Народне Скупштине са надом, да ће код та два најглавнија државна фактора наћи помоћи за остварење свега онога, што иде у корист наше драге Домовине. Објавља да ће програм, за који треба доста времена и размишљања, изнијети Народном Представништву у овом скупштинском сазиву; а тако, да ће се спољна политика водити у нашем традиционалном духу и правцу, које је нашлеће нашег узвишеног Господара и славних Му предака.

Послије говора Министра, Председник Народне Скупштине поздравео је владу са добродошлицом, изјављујући да је праведни избор владе успостављен већином Скупштине. Поздравео је владу са добродошлицом, изјављујући, да је праведни избор владе успостављен већином Скупштине, које је она добила благовољењем нашег милостивог Господара.

Радује се, што са мјеста пунога части може казати, да се је воља Господарева и Народниог Представништва сусрела, а тако и слога и поуздање чланова владе, да ће данашња влада бити чувар закона и заштитник правде и истине, за што ће наћи симпатије и пристанка код Народниог Представништва, са чиме се наговјешћују сретнији дани Црној Гори.

Председник даје четврт часа одмора. Послије одмора приступа се бирану потпредседника Нар. Скупштине, и председник позива посланике г. г. Тошковића и Шобајића, да као контрола учествују при прегледу листића, на којима су посланици изнјели имена кандидата.

Секретар Павићевић прозива посланике, а они савијене листиће међу у ковчежић.

Апсолутном већином изабрат је г. Гаврило Церовић.

Потпредседник долази за сто и захваљује се посланицима на избору са обећањем, да ће се трудити, да својим радом докаже и оправда повјерење.

Председник закључује сједницу и предлаже конференцију на 3 сата, на којој ће се расправљати о адреси.

Спасоје Пилетић каже, да је Гаврило Церовић члан верификационог и члан одбора за молбе и жалбе па би требало та мјеста другим лицима замијенити а да своје потпредседништво саопшти одсјенима.

Председник каже, да је то дужност одсјека, и они су дужни та мјеста попунити — па пита: Успаја ли Скупштина конференцију на 3 сата, што се усваја.

Секретари: Председник Народне Скупштине: Љуб. Бакић, В. Шако Петровић. Милија Павићевић.

Дворске и дипломатске вијести.

— Његово Краљевско Височанство Књаз Господар учинио је ономад на колима излет до Ловћена са овдашњим француским послаником г. грофом Серсејем. На Ловћену је Господар преноћио у Своме љетњиковцу, па се другог дана изјутра вратио на Цетиње.

— Његово Височанство Књаз Мирко отпутовао је на Крушевац.

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Свијет је — пише један берлински лист — остао на истоме мјесту. Исто то, мало друкчије. Богати желе да буду још богатији; сиротни радници гину по подземним рудницама, а њихове жене и деца скапавају од глади; по великијем

градовима гледате на једној страни раскош и сјај, на другој биједу и сиротињу; силни овога свијета снују освајачке мисли и намјере како да друге баце у ропство; мали и слаби преврћу се као црвићи и одупиру објести тлачитеља; модерни хришћани причају о човјекољубљу, љубави наспрам ближњег и јеванђелским врлинама, док се с друге стране пуне и копнени и поморски арсенали убојног оружја и експлозивних материја, које ће раскомадати трунове и проливати мозак и крв све „у име слободе, Христа, истине и правде“.

Гдје смо сада? — пита се именути лист. Судећи по телеграфима, телефонима, оклопњачама, жељезницама, веома смо далеко од старог вијека, али по љубави, братству, једнакости још као да смо близо. Цивилизација употребљује силу бајонета, хладног и ватреног оружја да „дивљима“ наметне своје идеје и да их уведе у коло културних. Љубав се васпитава у некултурних оружјем, а не љубављу и добротом. Док тако раде они, који мисле да је само њима пала у дио културна мисија, догле на дому њиховом милијони страдају од мржње, себичности и повлашћености појединаца. Још није наступио вијек праве демократије.

Двије најкултурније државе закључују војну конвенцију. Двије државе, које су увијек биле заштитнице слободе и једнакости, споразумијевају се, како ће ујединити своје копнене и поморске силе ради заједничке одбране и напада. Иронија судбине донијела је то, да се слобода и једнакост, које се противе насиљу и убијању, морају бранити управо насиљем и убијањем. Енглеска и Француска, које су сада највише противне насиљу и ратовима, удружују своју ратну снагу, да се одупру насиљу. Ове двије велике силе, које су прве устале за идеју разоружања и мира, данас су се спремиле да ту идеју бране топовима.

Сви деманти ништа не помажу. Клемансо, нови француски министар-председник, није могао да сакрије у своме говору у парламенту, да не постоји војнички савез између Француске и Енглеске.

Књаз Билон, њемачки канцелар, био је у своме пошљедњем говору веома љубазан и пажљив. Свака његова ријеч мирисала је на мирољубивост и преподобност. Њемачка жели са сваким да живи у љубави, ништа више не тражи, но да други поштују њена права, њене жеље и тежње, које, разумије се, иду далеко од Кенигсберга и

казне долази до највишег свог врхунца — грозоте, тако да у вријеме владавине Каролинга смртна казна примјењивала се за четрдесет врста разнијех преступа, исто тако у Француској за вријеме француске револуције примјењивала се смртна казна за сто и петнаест разних преступа а по Кодексу Наполеоновоу 1810. године одмјеривала се смртна казна за тридесет и осам преступа, при којем преступу за оцеубиство претходно су се руке одсјецале, но 1838 год. промијењен је такви начин смртне казне, а у години 1848. видимо опадање смртне казне — тако да су се по том законском пропису ослободили смртне казне сви тадашњи политички преступници француски. Што се пак тиче смртне казне у Енглеској, она се такође примјењивала и у највећем јеру била за вријеме владавине царице Јелисавете у прошлом вијеку, тако да се примјењивала и за сто и шездесет преступа и чак шта више кажњавали су се смрћу и иступу у повраћају. Тако за вријеме њихове владавине у Енглеској казнило се сваке године до преко 2000 хиљаде људи, у садашњем пак времену по кривичном закону енглеском казне се преступници и за издајство отаџбине. Што се пак тиче Њемачке у погледу смртне казне, примјењивали су се исто тако грозни начини, као и у осталим државама, док у другој половини осамнаестог вијека а под утисцима чувеног њемачког криминалиста Зененфелса, система и начин примјењивања смртне казне

Минхена чак до Тангера и Багдада! Билон је намјеран да води са свим мирољубиву политику; и он ће, ако устреба, оружаном руком да брани европски мир. Свјетски мир је сада загарантован, јер га чувају топови, сабље, пушке, оклопњаче и mine.

И Аустро-Угарска је изјавила, и то свечано изјавила у пошљедној својој пријестониој бесједи пред делегацијама у Пешти, да јој је врућа жеља да се очува свјетски мир, и у ту сврху повећан је само за неких 27 милијона овогодишњи војни буџет.

Мала Србија — продужава горњи берлински лист — закључује велик зајам и поручује мношину нових топова, на поуздано због тога, што је увјерена да ни од кога нема да се брани!

По копну маневришу батаљони са батеријама, по мору оклопњаче са торпедњачама, а по парламентарима политичари у говорима. Резултати су ових пошљедњих честе министарске кризе, пробе и промјене снага за борбу, која ће се свршити оружјем. Иначе, све иде по старом. Неко је задовољан и сит, неко гладан и јадан. Свијет остаје на истоме мјесту, само појединци мијењају своја мјеста.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

(Врач Погађач). Српски пјесник Стеван Бешевић—Петров уредио је и за ову годину „Врача Погађача“, илустровани шаљиви календар. Овај је календар права народна књига, пун одабраних народних шала и забави. Цијена му је 50 пара. Може се набавити у Новом Саду и Загребу.

(Народне марке). Српско акад. друштво „Зора“ у Бечу издало је овај проглас:

Да се смогну средства за нови покрет оснивања јавних књижница, издало је наше друштво марке за ту сврху.

Народним маркама се плаћа добровољни порез за народне сврхе. Овај листи примјер научили смо од Чеха. Али ће он бити од користи само онда, ако га ви сви примите.

За једно вече је међу нама на „Зориној“ скупштини скупљено за неке марке готово 2000 потура.

Позивамо и вас све, Срби и Српкиње, да у свакој годној прилици пропагандишете и потпомажете овај добри обичај.

Увјерени смо, да ће књијички покрет само тако заиста напредовати, ако буде круг радника на овој мјери широк, колико је простране земље, гдје Срби живу. И увјерени смо, да ће се број радника на овој мјери проширити, кад се рашири увјерење, да се може тако доћи до материјалних средстава, којима ће се бар почети.

Зато објављујемо, да ћемо свакој српској корпорацији и друштву (читаоници,

почео је постепено опадати и у години 1848. ушљед разних хуманих идеја тога времена, у Њемачкој смртна казна била је укинута у неким мјестима тако да и данас у Олденбургу и Бремену укинута је, премда ипак у Њемачкој царевини има законску снагу.

Што се пак тиче смртне казне у Русији као и код свију народа практиковала се у онаком истом духу, али први пут појављује се у смислу писаног законика 1397. године у такзваној „Двинској судској грамати“ премда највиши врхунац својега грознога развића смртна казна достигла је за вријеме владавине цара Алексија Михајловића. За вријеме владавине његовог сина Петра Великог, смртна казна примјењивала се и за нехотичну палевину, прикривање војничких бјегунаца и т. д.

Али при свему том у Русији, прије него у другијем западнијем државама, појављује се мисао о укинућу смртне казне, чему узрок лежи не у том, да је смртна казна излишна са гледишта овог или оног разлога, већ у истој побожности руских управљача и мекоћи руског карактера. У садање вријеме смртна казна ипак примјењује се, премда има врло много и противника и најчувенијих руских криминалиста. Проф. Таганцев, који премда и признаје да је она у неколико и оправдана, у начелу је противу смртне казне са девизом: да човјеку оно што му не можеш дати, не можеш узети — шљедствено: узимајући људски живот

Соколу, акад. друштву, одбору за оснивање књижнице и т. д.) уступити, колико хоће, марака (и то по 1000 ком. за 1 кр., колико носи трошак за израду), ако се обвезе, да ће приходом од марака оснивати или издржавати српску јавну књижницу па гдје то била, и ако се обвезе, да ће бар свака три мјесеца давати рачун било нама било јавности, колико је за марке примљено и камо је употребљен новац.

Позивамо агилније Србе и Српкиње, да се приме за повјереништва за распродавање марака. Повјереник, који распрода 10.000 марака, за које вријеме било, добиће лијепо израђену захвалницу.

ПРИВРЕДА

У прилог шумарства. Шумарство, које представља богат капитал, у многим крајевима наше домовине, а особито на југу, постепено пропада. Пажњу око унапређења и подизања шума није доста да поклања само држава, или неколико људи, већ и сваки држављанин, којему на срцу лежи напредак државе или народног благостања. Гдје год је ријеч, или питање око унапређења пољске привреде, шуме морају бити међу првим питањима.

Шуме су од неизмјерне користи. Погледајмо само око себе, па ћемо видјети да смо дрво на хиљаду различитих ствари употребили. Нема домаћег намјештаја, нема пољског алата, нема машине, жељезничке пруге и вагона, нема лађе, телеграфа и др. гдје не видимо и комад дрвета урезан. Поред тијех огромних користи, шума нам даје: брст за стоку, попашу, шушње, кору за вађење штавила, лико, смолу, дрвени угаљ, плод за јело и т. д. — А поврх тога још и дрво за огријев, које све нас чува да не мрзнемо, кад стегну мразеви и завије мећава. Шума нам је помогла и кућу и друге око ње сувоге подићи — без којих не би могли живјети.

Људи својим неразумним поступком при сјечи знатно упропашћују шуму. Па и чобани, особито с прољећа, кад гора почне мезграти, сатиру немилеци шумски подмладак. — Поред чобана, гору упропашћује још и коза, која се и још негује у неким крајевима. — Обично седам гријехова доводе шуме до коначне пропасти: 1. недостатак љубави према шуми и дрвећу; 2. безобзирна горосјеча; 3. незнање и немар према шумским наукама; 4. својевољна сјеча; 5. непотпуно пошумљавање голети; 6. често и сувишно сакупљање лишћа и 7. безобзирна испаша са козама.

У нас у Црној Гори, особито на југу, слабо се ко брине о пошумљавању голети, чији је простор сваке године све виши. Погледајмо само многе голети од Сугормана до р. Бојане, које су до назад неколико година биле густом шумом обрасле, како ружно утичу на око посматрача и штетно на околину. Сјеча шума у нашем Приморју врши се својевољно без икаквог поретка и правила, који се нерационални поступак штетно одазива. Прозлазећи често пута кроз наше „забјеле“, виђамо сам тако извршену сјечу, да човјек, који је познат с тијем послом, просто протрне и не би жалио далеко заминути, тек тај хаос да не види. Ту нити се зна реда, нити је оно грање избачено, а за остала потребан број сјемењака — сопственик те шуме,

није у праву човјек, који му га не може дати, а то је право са којим располаже само онај који му је дао живот. За исправљање извјесних преступа и злочина говори даље Таганцев — човјек је дужан тражити средства помоћу којих могу се ти недостатци исправити, т. ј. управо лијечити, а све такве преступе налази да су на првом мјесту кадри лијечити добро уређени казни завод. Смртна казна постоји данас у кривичним кодексима рускога законика па ваљда ће још и за дуго постојати не гледећи на све што и међу рускијема криминалистима велика је борба о укинућу смртне казне.

Анализирајући мишљење заштитника смртне казне, који говоре да је она нужна и да она мора да постоји, у самој ствари ако је она у интересу правде, што за живот који је узео преступник, потребно је узети и живот самога преступника; око за око, зуб за зуб, не може одржати критику, са гледишта научног, и ако право као наука, мора да постоји, не може имати онај позив, који јој се приписује као науци конкретной, а и казна, за сваки преступни рад мора се одмјеравати са унутрашњим побудама на преступ.

Неки научници тврде, да има таквих тешких преступа или злочина који се могу казнити искључиво смртном казном, даље наводе, да смртна казна производи застрававајући утисак на лица која су способна шљедовати слабијим примјерима злочина и трема томе, има сврху за пре-

или радник није никад ни слушао. Гледао сам, где због једног комада дрвета за какву домаћу употребу, посијече цијело дрво, па кад одсијече потребни му комад, остатак остави ту, не бринећи се даље о њему; или ради једног држала, или др. дрвета за грађу, често пута читави грм покоси и десетак танких дубчића обори, док до жељеног дође. Процеђивање и његовање подмладка нико не предузима, нити имају о томе појма — него млади изданци под бременом грања сами расту, и чекају пријевремену сјечу. По моме мишљењу, треба да се што прије и својски заузмемо око унапређења наших шума (ријеч иде о јужним шумама) које полагамо пропадају — јер, ако закаснимо, бојати се, да кад кренемо нећемо имати што бранити.

Као за први пут док се уреди шумарско питање, мишљења сам, да ће доста бити: 1. саставити правилник сјече шума; 2. обратити главну пажњу на начин и доба кад и за какву потребу дрво сијечемо; 3. Грање и друге остатке ваља из шуме очистити; 4. Обратити пажњу на пошумљавање голети и празних мјеста;*) и 5. у сваком округу одредити једну комисију, која ће пазити за сјечом шума. Таква комисија обилазила би редовно, како приватне тако општинске и државне шуме и за сваки наред, позивала на одговорност. Особито је, по моме мишљењу, потребна једна комисија у Суторман, а тијем прије, што је дрво од потребе за ново-почету жељезничку пругу. — Дрвећа има доста, али само, ваља паметно поступити при сјечи, а не онако, како смо научили. —

На завршетку ове напомене, нек ми је дозвољено рећи: Нико не тражи да се гора не сијече, него се тражи: да се са њом паметно газдује. Паметно газдовање са шумама биће само онда, кад се сјеча и др. извршује како наука каже и када са сјечом шуме иде упоредо и подизање шуме. Дакле, користимо се шумом и подижимо шуму.

Бар.

И. М. К—А.

*) Интересантно би било сазнати и покушати податке, да ли је когод већ досада покушао пошумљавати и са каквим успехом? Да ли су економски — државни и приватни — у томе правцу учинили што и са каквим резултатом? П.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

(Нацрт адресе). Јуче је у Нар. Скупштини завршен претрес нацрта адресе. Адреса је у многоме измијењена промјеном владе. Пошто се према скупштинским измјенама и допунама поправи и оштампа, нарочити одбор скупштински предаће је Његовом Краљу. Височанству Књазу Господару.

(Стенографске биљешке). Уз данашњи број „Гласа Црногорца“ придодате су и стенографске биљешке из Народне Скупштине. Стенографске биљешке излазиће редовно као додатак „Гл. Црногорца“ док буде радила Нар. Скупштина. Оне су тако оштампане, да их сваки претплатник лако може сам савити у табак и послје повезати у засебну књигу.

(Парастос † Арси Пајевићу). Удова пок. Арсе Пајевића приредила је 11. ов. мјес. покојнику парастос у новосадској Саборној Цркви. На парастосу су присуствовали многи познаници и пријатељи

дупређење, да се не чине преступи, или злочини.

Међутим лице које је наклоњено да учини злочин, и не мисли о казни, а ако и мисли, нада се да ће замести трагове своје злочинству, а ако се и ухвати, то рачуна на олакшавајућу околност, па на свршетку и на помиловање.

Појам о смртној казни не може се мјерити ни са једном казном, тако да при одузимању живота и сваким другим одузимањима, па оно било, ма у каквој форми грозно и велико, велика је разлика. Судија не може наћи таквог темељитог критеријума да би имао право указати, што за извјесни преступ потребна је смртна казна; то онда, какву казну он би одмјерио за преступе или злочине извршене на још грознији начин него што су ти, за које је већ судца одмјерио смртну казну.

Ресумирајући више речено: „рго“ „сопта“, т. ј. поборнике смртне казне и противника смртне, може се то сигурно утврдити, што она т. ј. смртна казна као нормална казна неће за дуго бити у животу просвећених држава, као што ју већ и данас видимо да је нестало са лица мјеста у неким европским државама као: Румунији, Италији, Грчкој, Португалији, Холандији.

М. Р. Марковић.

пок. Пајевића, који је као добротвор био познат и цијењен и у овим нашим странама.

(Исплата школарине). Управа општине цетињске објављује, да је отпочела овогодишња исплата школарине и лактарине, а прима се на каси општинској од 8—12 сати прије и од 2—5 послје подне.

Позивају се овијем сви који горњи презрез дугују да га што прије исплате, а најдаље до 1. децембра ове год., јер ко дотле не исплати наплата ће се учинити егзекутивно.

ТЕЛЕГРАМИ

(Бечког Кор. Бироа).

Рим, 13. новембра. Синоћ је био концерт у Квириналу у почаст краља грчког. На концерту је присуствовала књагиња Вјера. Краљ грчки је разговарао читав час са Титонијем.

Пешта, 13. новем. Делегације су отворене. Послје подне Цар је примио понаособ оба двије делегације и у одговору на говор предсједника изјавио да су се њихове политичке прилике за потоњих неколико мјесеци измијениле, и да ће од сада бити политика узајамно одређена, добра са савезницама, са сусјетком Русијом и са свима осталим државама.

Петроград, 14. новем. У предграђу Ошта нађено је једанајест бомба и повећа количина муниције код једног обућара, који је ухапшен.

Цариград, 14. новем. Почетак парламентарног живота у Црној Гори и криза министарства изазивају све јачу пажњу у круговима турским.

Рим, 15. новем. Парламенат је отворен. Предсједник Бјанкери дао је оставку, која му је усвојена. Потпредсједник Перезис поздравио је Краља Грчког у име парламента и изразио му жеље за напредак Грчке, са којом Италију вежу традиционалне пријатељске везе. — Краљ је заблагодарио парламенту и пожелио Италији срећну будућност.

Рим, 15. новем. Краљ Грчки пошао је преко Бриндизија. На станици су га отпустили Краљ Италије, министри и амбасадори. Растанак суверена је био врло искрен.

РАЗНЕ ВИЈЕСТИ

Како се мијења физиономија. Славни научници тврде, да а у и. пошто прживе неке вријеме заједно, имају исте личице, па напошлетку у физички буду налик у изгледу лица. Тако је фотографско друштво у Женеви прије кратког времена фотографисало 8 супруга, па је нашло, да 24 мужа и жене већма личе једно другом, него што личе браћа и сестре, а у 30 случајева да су сва свијем налик једно на друго.

Производња млијека. На цијелом свијету, по једној америчкој статистики, производи се свега 1,320.000 тона млијека, ако се узме, да једна тона има 10 хектолитара. Највише производе Америчке Сједињене Државе, јер њихва производња износи једну четвртину цијелокупне производње, и то је 315.000 тона. На друго мјесто долази Русија са 170.000 тона. На треће мјесто Немачка са 150.000 тона. Све остале земље производе много мање: Аустро-Угарска производе 85.500, а тијем долази Италија са 78.000. Канада са 75.000. Холандија са 60.000. Швајцарска и Норвешка са 40.000. Француска и Енглеска по 10.000, а све остале земље скупа 272.000 тона — Колико ли се тона производи у Црној Гори?

Наполеон о васпитању дјевојака. У Наполеоновим писмима, што ће кроз који дан изаћи на њемачком језику, налази се један врло интересантан предлог о васпитном заводу за младе дјевојке, који се имао основати. — Наполеон препоручује зато као прву основу брижљиву вјерску наставу. — Васпитање побожно женске, а не друшчије. Слабог жењског мозга, покретност њихових идеја, њихова дужност у друштвеном реду, потреба сталне преданости и неке врсти поустљивости и воље благодати — све се то може доби-

ти само религијом, и то благом и уредном религијом. Латинска као и свака поука у страним језицима треба да су искључени. Нешто рачунања, писање, историја, физика и географија потпуно су дозвољени. На домаће васпитање треба обратити највећу пажњу.

Уопште их три четвртине дана треба заштити ручним радом: морају умјети да плету чаране, кроје кошуље и пију, да везу — у кратко, све женске радоне. Те младе дјевојке морају се сматрати, као да су из породња, које имају дохотка 3000 до 4000 франака и као да својим мужевима не могу доијети више од 12.000 до 15.000 франака. Онда се одмах позва вриједност ручног рада у домаћу. Не знам, да ли је могуће, да се мало науче у медицини и у справљању лијекова, бар у оној врсти медицине, коју мора да зна свака болничарка. Такођер би било савјесно, мало их упознати са оном кујином, која се зове >кујином домаћом.

Ја желим, да једна млада дјевојка, која излази из школе, да управља малом кућом, умје сама да кроји и шије своје сукиње, да крпи хаљине својега мужа и да прави повој за дијете; такођер треба да је у стању, да својој малој породици припреми уживања готовењем колача, као што је то обичај по кућама у унутрашњости, да у болести његује својега мужа да у опште у томе погледу разумје све, што једна нудња научи лавином. Све је то присто и свакидање, а не тражи много размислања.

Вриједан мушкарца, са изузетком свештеника, није опробао да да приступи у ову школу, којој је Наполеон хтио да даде потпуно манастирски карактер. Најстрожије су биле забрањене позорнице игре, које су биле уобичајене у Сан-Спир, а него тако и све утакмице и одликовања.

То је добро за мушке, који ће једном доћи у положај, да јавно говоре, а утакмицама се морају подстрекати, пошто имају много да уче. Али за младе дјевојке није потребна утакмица; њихове се страсти не смију пробудити нити им се смије дражити сујетност, најача жељска страст казне и похваља од стране управитељске за опе, које се одликују, потпуно су довољне.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Јављамо свијема Књ. Управама Основнијех Школа, да је изашла из штампе:

ИСТОРИЈА ЦРНЕ ГОРЕ

ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНИЈЕХ ШКОЛА

ДРУГО ПОПРАВЉЕНО ИЗДАЊЕ

Цијена 40. пара

Наруџбине треба одмах упућивати Књижари П. М. Калуђеровића, на Цетињу, која ће књиге неодложно разасиљати.

Број 349. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина. Одјелење Државна Штампарија Цетиње, 31. октобра 1906.

2—3.

Званични огласи

ОГЛАС

Сагласно огласу Књ. Министарства Финансија од 23. маја број 905 г. број 809, оштампаног у „Гл. Црногорца“ од 4. јуна 1905. број 22, поново се опомињу сви заинтересовани, да ће се аустро-угарске банкноте од 31. марта 1900. г. вриједности од по десет круна, које су замијењене са банкнотама од 4. јануара 1904. г. примити у промету и замјени најдаље до 28. фебруара 1907. г. Пошље овога рока неће се примати ни у замјену нити на Гл. Држ. Благојну нити на другим благајницама.

Д. Р. број 2334—1902. Из Канцеларије Књ. Министарства Финансија и Грађевина, 4. новемб. 1906. г. на Цетињу, 3—3

ОБЈАВА.

У недјељу 3. децембра т. г. даваће се у канцеларији Министарства Војног на јавној лицитацији контрати за издавање хљеба, меса и фуражи у оноликој количини колико буде потребито за Дворску саражу, Војничку школу, Музику и Пионерску чету у течају од 1. јануара до 31. децембра 1907. год. Истога дана давати ће се у Војном Стану у Подгорици контрат за издавање меса потребитог за пјешадијску подофицирску школу за вријеме од 1. јануара до 1. јула 1907. год. А у команди стојеће артиљерије у Никшићу контрати за издавање хљеба, меса и остале хране и дрва у колико буде потребито за артиљеријску војничку школу, и повремене подофицирске курсеве у течају идуће 1907. год.

Лицитација ће се држати означеног дана од 8 часова изјутра до часа, којег ће руковала лицитације одредити за сваки посебни контрат, а на два дана раније моћи ће се видјети каквоћа појединих артикала, као год и контратски услови са односним обавезама.

Подузимачима уговора тражи се кауција од једне до двије хиљаде круна у готовом новцу или од двије до три хиљаде у сигурној застави према количини издатка предвиђеног у самом уговору.

Број Рег. 3869—IV—1357—1906. Из Администр. одјелења Министарства Војног. 1—3

ОБЈАВА

У недостатку уредног општинског часовника за варош Цетиње, — Књаж. Поште и Телеграфи управљаће се, у будуће, у својој служби, како за отварање и затварање канцеларија, тако и за телеграфско вријеме и кретање дилижанских кола, тачно према средњо-европском времену, а по часовнику пограничне Ц. К. поштанско-телеграфске штације у Котору.

Број 6033. Из канцеларије поштанско-телеграфског одјелења министарства унутрашњих дјела — на Цетињу, 16. новембра 1906.

1—2

ОБЈАВА

Јавља се поморцима, да ће од 15. овог мјесеца свијетлити на глави Мула, који се гради у Барској Луци, један зелени фењер, који се види с мора миљу и по далеко. Муо се гради 300 метара од пунте Волуице, у правцу сјеверо-истока.

Број 441. — Из канцеларије Књ. капетанства лука и поморске здравствености, 12. новембра 1906. год. Пристан. 1—3

Службени огласи

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности, свештеника Видака Нићовића, извршиће се дана 24. нооембра ове год. Види оглас у 35 броју „Гласа Црногорца“.

К броју 80 ех 1906—87—1905.

Андрејевића, 24. октобра 1906. год. Капетански Суд Р. 38, Бр. 520, 1,1 Кап. Иван Чукић

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају доле описана непокретност Ђура Ј. Глушчевића, из Грахова, које су процијењене круна 2100.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда у Грахову.

За продају се одређују два рока, први на 4. децембра тек. год. а други на 4. маја 1906. год. у 9 сати прије подне.

На првом року неће се непокретност продати испод процијењене цијене, а на другом и ниже, али никако испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности.

Сваки је лицитант дужан положити јемство од 10% од процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, те имају над непокретностима какво реално право, дужникови повјериоци и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Земље орачице у селу Нудолу рала 1³/₄, звану „Јанковина“ која граничи: од истока и југа до истог Ђура, која му остаје за законто рало, од сјевера Засланска Ријека, од запада до ограде, коју је купио Благоје Митров, у Ђура Јованова, у овим границама и придодлајући метех, и право топлења водом. Овај комад процијењен је кр. 400.

II-ги комад звану „До под кућу“ земље има орачице рала 2³/₄, која граничи: од истока до улице, која води између „Ограде“ и „Дола“, од сјевера до земље Сима Алексина, од запада до потока и Риста Томова, од југа до исте Ђурове, до постављених киљана.

Описаној имовини припада право топлења водом. Овај комад процијењен круна 1700.

Број 728 ех 1906—139—1905.

Грахово, 4. новембра 1906.

Капетански Суд

Кап. Аким Даковић

Р. 236, Бр. 526, 1,1

СТЕЧАЈ. — Ријешенем Књ. Обласног Суда у Бару, од 23. октобра 1906. год. број 1668—IV—1906—175. Отворен је стечај над имовином Мила П. Вуксановића, из Улциња.

Услед наведеног, позивају се сви дужитељи поменутог Вуксановића, да се са својим потраживањима, подкријељеним односним исправама, пријаве подлисагом суду најдаље до 1. јануара 1907. год. с напоменом, да се последи реченог дана, ничије потраживање неће усвоит.

Број 423—IV—1906—144.

Улцињ, 4. новембра 1906. год.

Општ. Суд Вар. Улциња

Р. 77, Бр. 530, 1,1

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају доле описана непокретност Крста Савова Радоњића с Његуша, процијењена круна 446.

Продаја ће се извршити у капетанском суду. За продају одређују се три рока: први 18. децембра 1906. год., други 18. јануара, трећи 18. маја 1907. год. у три сата после подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лицитантима су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност, какво реално право, дужникови повјериоци и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У „Бостур“ $\frac{3}{4}$ орачице са припадајућим узглавком, граничи: од истока земљом Вука Драгова, Кате Јокове, југа Петра Вукова, запада Андрије Васова, сјевера Станка Васова, Пера Маркова, Мата Маркова, процијењена круна 290.

Љетну кућу непокривену исту у „Бостур“, са обором пред исту под обор $\frac{1}{2}$ орачице, ограничено: југа Марко Марош обором, других страна путовима, процијењено круна 156.

Број 689—286—1906.

У Његушима, 11. новембра 1906. г.

Књ. Капетански Суд

Р. 187, Бр. 537, 1,1 Кап. Ђуро Врбица

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Димитрија Стеванова Ђурђевића, из Лукова, извршиће се 10. маја 1907. год.

Види оглас, у „Глас Црногорца“ број 37.

К броју 817 ех 1906—624—1905.

Озринићи, 11. новембра 1906. г.

Капетански Суд

Кап. Бошко Ђетковић

Р. 39, Бр. 542, 1,1

Приватни огласи

Црногорска Банка

Довршила је послове око своје организације и ошточела је редован рад по свима гранама кредитних и банкарских послова, предвиђеним чл. 12. друштвених правила.

Црногорска Банка ради ове послове:

1. Есконтује мјенице на којима су најмање три потписа под условима од стране банчине цензуре одобреним;

2. Издаје зајмове на робу, злато, драгоцености и хартије од вриједности;

3. Отвара кредите по текућим рачунима на подлогу, коју управни одбор према банчиним приликама примити може;

4. Купује и продаје чекове на стране пијаци;

5. Прима новац на приплод на уложне књижице и текуће рачуне и у вези с овим, врши исплате и наплате у земљи и иностранству;

6. Врши куповину и продају ефеката са туђ рачун;

7. Ради све мјеначке и банкарске послове и прима депозите на чување и руковање.

Све ове послове врши Банка под најповољнијим условима у штежњи, да својим радом и својим услугама буде ишло више и ишло боље од корисци домаћој трговини и радиносци.

Цетиње, 30. октобра 1906.

Управа

Црногорске Банке

Р. 163, Бр. 510, 3,5

КУПУЈЕМ старе и нове жигосане марке црногорске, по погодби. — Професор **Богомир Брус**, Загреб, Реална Гимназија. Р. 15. бр. 529. 2,3

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Општина Момачка од 4. села 150. домова цијенећи вриједност школе сложено се сагласише подигнути школу на доње Момче. — Сврху чега добровољно приложише:

Г. Г. Вујачевићи: Раде Шћепанов, оф. Милета Спашов, Зарија Вукашинов, Ђоко Радоњин, Вуко Петров, Андрија Радојевић, Милисав Пацунов, Никола Томов, Стеван Лукин, сви по 20 круна.

Бар. Радоје Ђуров, Никица Јованов и Шћепан Савов, по 25 круна.

Оф. Божина Новаков, Велиша Миљанов, Малиша Стеванов, Симон Лукин, Вукало Радосавов, Јетво Савов, Станиша Ристов, Милић Крстов, Милош Вуљев, Томо Петров и Радован Стеванов, сви по 15 круна.

Вујадин Вуљев, Јован Божинин, Ненада Божов, по 12 круна.

Миљан Лукин, Максим Лакићев, Тодор Микићев, Војин Малишин, Иван Радосавов, Перо Јованов, Мишо Радоњин, Перко Миљов, Михајло Спашов, Драгић Перованов, Ђоко Иванов и Андрија Радосавов, по 10 круна.

Спасоје Радоњин, Батрић Драгов, Стеван Милићев, по 6 круна,

Илија Митров 8 круна.

Јован Вуков, Михало Радев, Радосав Вујадинов, Насто Тодоров, Милић Милованов, Зарија Божов, Митар Вуков, Ђоко Томов, Спасоје Митров и Никола Радоњин, по 5 круна.

Илија Николин 6 круна.

Милутин Стеванов, 7 круна.

Јован Радоњин 5 круна.

Ђоко Лакићев 12 круна.

Ђуро Божинин 20 круна.

Радисав Паунов, Милош Оташев, и Савић Милићев, по 1 овна.

Г. Г. Митровићи: Мирко Митров 15 кр.

Максим Блажин, Радоје Лазарев, по 20 круна.

Томо Радоњин 12 круна

Петар Милунов, Шћепан Спасојевић, Јован Божинин, Васо — Стеван Јованов, Лука Ђуров, Перован Спасојевић, Божо Ђуров, Радисав Радев, Јован Синанов, Никола Ђуров и Милош Бутов, сви по 10 круна.

Мирко Ђуров круна 6.

Поп Зарија Чејовић, приложи кр. 10.

Приложи се за ново здање школске зграде круна 9-15.

А на мјерне госпође реченијех лица приложише у помоћ приватне школе још круна 240.

Благодаримо поштованим госпођама на обилату помоћ.

свега се приложи 1145 круна.

Особито благодаримо Илији Лукину Рашовићу, који даде своју кућу бесплатно, за школу, што су реткости учинети такву доброту браћи.

Овај школски одбор не може пропусти, а да на свагда не остане благодаран, на оваквој обилатој помоћи, који овако обилато помогаше своју школу.

Иљадиле се оваки добротвори.

Благодарни Одбор Школе Момачке
Р. 320, Бр. 536, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег инкад непрежаљеног сина, односно брата и унука

† ЂУРА С. МАТАНОВИЋА

судије обласног суда на Цетињу.

који се 3. овог мјесеца у Бечу пресели у вјечност, не можемо пропустити, а да овим путем не захвалимо свима онима, који нам у овој големој жалости изјавише саучешће било писмено, брзојавно или присуством при погребу драгог нам покојника.

Хвала персоналу обласног суда на Цетињу, који својим присуством увелича спровод и положи вијенац на гробу.

Хвала Његушима, који у великом броју допратише покојника од границе до Чекања.

Такође нека је вјечита хвала Бајицама, Бјелицама, Добрљанима и браћи Ђеклићима, који присуствоваше у великом броју погребу.

Ђеклићи, 15. новембра 1906. год.

Ожалошћене: мајка: **Стане**; баба:

Анђе; сестре: **Маре** и **Станица**,

са осталом родбином

Р. 125, Бр. 543, 1,1

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашега оца односно мужа и брата

† ЈОВАНА САВОВА ЂУРОВИЋА

који се пресели у вјечност 5. августа 1906. год. у данској јужној Америци. Сматрамо за особиту дужност вјечито заблагодарити браћи Црногорцима, који се не само потрудише, да покојника у туђу земљу што сјајније до вјечне куће испрате и ожале, нека их брацка љубав подсети, те се и његове фамилије сјетише и послаше.

Станко Сивов Ђуровић, као његов брат даде, за погреб 82 кр., Ђуро Сивов Ђуровић 30 кр., Радосав Боњов Јовановић 60 кр. А по 20 кр. послаше: г. г. Андрија Јошов Радуловић, Радован Јошов Радуловић, Милован Мињин Јовановић, Ђорђевић Веков Јовановић, Петар Радојевић Јовановић, Мурат Туцов Павличић, Перо Туцов Павличић, Радован Радојевић Павличић, Никола Радојевић Павличић, Стеван Марков Павличић, Радосав Ђоков Павличић, Шћепан Матов Павличић, Милија Р. Павличић, Томица Тиодоров Драгођевић, Јован Коичин Драгићевић, Лазо Драгојевић Радоњић, Митар Радулов Радоњић, Крсто Јокићин Радоњић, Милован Вућов Радоњић, Велиша Бошков Штутовић, Милован Горчинов Груповић, Радоје Блажин Брајовић, Живко Богданов Ђуровић, Микоња Драгов Бошковић, и Благоје Јованов Радовић, с Лукова.

Послаше по 10 кр. г. г. Срдан Белојевић Орашчевић, Милутин Ђуров Вукотић, Марко Ђуров Вукотић, Митар Ђуров Вукотић, Саво Баћов Николић, Милан Јованов Ђукановић, Мујо Горчинов Кешић, Андрија Шћепанов Радуловић, Спасоје Николин Џефердановић, Лазар Лукин Радовић.

Поновно изјављујемо вјечиту благодарност.

Данилов-град, 14. новембра 1906. год.

Ожалошћени: супруга: **Милосава**; син: **Лука**; шћер: **Пекна**; браћа: **Мило**, **Ђоко** и **Пунша Ђуровићи**.

Р. 256, Бр. 540 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом изненадне смрти нашег никуда незаборављеног — мужа, оца, стрица и ђеда.

Комаидира † САВА ВРБИЦЕ

Сматрамо за свету дужност са највећом поданичком покорношћу дубоко заблагодарити Њ. Краљ. Височанству Књазу Господару на брзојавно саучешће.

Вјечита хвала грађанству Подгоричком на указаном нам саучешћу.

Хвала такође свима онима, који било којим путем испратише своје саучешће, покојника ожалише и нама тугу ублажише.

Подгорица, 14. новембра. 1906.

Ожалошћена: Породица.

Р. 65, Бр. 541, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Са уцвијељеним срцем јављамо свим нашим пријатељима, познаоцима и кумовима, да се наш никуда непрежаљени син, муж, брат и отац

† СТЕВО М. ВУЈОВИЋ

преселио у вјечност последије кратког али тешког боловања у 36 години свога живота.

Сматрамо за дужност заблагодарити овим путем г. г. Докторима: Перацију, Матановићу и Огњеновићу, који се заузимаше, да нам милог покојника од смрти спасу.

Тако исто благодаримо г. проту Матановићу, „Занатлиско-пјевачко и тамбурашском друштву“, који покојника до вјечне куће попратише, и опјело извршише.

Хвала грађанству вароши Цетина обојег пола, који покојника у вријеме болести похођаше, и до вјечне куће испратише, хвала свима онима, који ни било, усмено било писмено и телеграфично своје саучешће изјавише.

Хвала свима и свакоме, који ни ма у чему у овој жалости помогаше.

Цетиње, 17. новембра 1906.

Ожалошћени: отац: **Матан**; сестре: **Марица** и **Велика**; супруга **Милица**; син: **Саво**. Р. 140, Бр. 545, 1,1

ЗАХВАЛНОСТ

Приликом смрти никад непрежаљеног ми јединца

† ОБРАДА

који се далеко од своје куће, на Горњим Кокотима, пресели у вјечност, у цвијету свога живота, у четвртој години, куда је понијет ради лијечења у болницу на Цетињу. — Сматрамо за насветију дужност изјавити овим путем дубоку благодарност, онима који нам ублажише тугу и олакшаше велики бол. — Нека је вјечита хвала и благодарност Митру Р. Пајовићу, ханџији на Кокотима, који је мога болеснога јединца примио, дворно и до вјечне куће испратио. Велика благодарност нека је г. командиру Милутину Вучинићу, који је платио те се направио ковчег за мога сина Обрада. Такође остајем вјечно благодаран часном г. попу Јовану Вучевићу, који је извршио опјело над покојником. хвала г. командиру Милошу Радовићу, који је дао 4. круне за погреб мога јединца; хвала г. Симону Пејовићу кмету, који се старао, да се мој син пристojно сахрани. Хвала г. г. поручнику Андрији Раичевићу, Машу Стојановићу, Спасоју Пејовићу, Тодору Ш. Пејовићу, који су помогли, да се мој син испрати до вјечне куће трошком и радом. Хвала становницима Кокота, који су испратили мога сина до вјечне му куће. Хвала Шекуларском свештенику г. Андрији Поповићу, капетану Михаилу Јелићу, официру Миру Милошевићу, који ми лично изјавише саучешће и тугу ублажише. Хвала свима онима, који ми ма којим путем учествоваше у жалости, за покојним јединцем и тиме олакшаше, моју велику жалост.

Шекулар, 8. новембра 1906.

У име породице отац: **Лека Бракочевић**. Р. 235, Бр. 544, 1,1